

NORGES HØYESTERETT

K J E N N E L S E

avsagt 1. juli 2021 av Høyesterett i storkammer med

justitiarius Toril Marie Øie
dommer Jens Edvin A. Skoghøy
dommer Aage Thor Falkanger
dommer Ragnhild Noer
dommer Henrik Bull
dommer Knut H. Kallerud
dommer Per Erik Bergsjø
dommer Arne Ringnes
dommer Ingvald Falch
dommer Erik Thyness
dommer Kine Steinsvik

**HR-2021-1448-S, (sak nr. 20-143891SIV-HRET), (sak nr. 20-143892SIV-HRET) og
(sak nr. 20-143893SIV-HRET)**

anker over Frostating lagmannsretts overskjønn 8. juni 2020

I.

Statnett SF

(advokat Pål-Martin Abell
advokat Johan Fredrik Remmen)

mot

Sør-Fosen Sitje

(advokat Andreas Brønner – til prøve
advokat Eirik Brønner – til prøve)

Nord-Fosen Siida

(advokat Knut Helge Hurum)

II.

Fosen Vind DA

(advokat Pål-Martin Abell
advokat Johan Fredrik Remmen)

mot

Sør-Fosen Sitje

(advokat Andreas Brønner – til prøve
advokat Eirik Brønner – til prøve)

Nord-Fosen Siida

(advokat Knut Helge Hurum)

Møter i saken i medhold av
tvisteloven § 30-13:
Staten v/Olje- og energidepartementet

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Anders Blakstvedt)

III.

Sør-Fosen Sitje

(advokat Andreas Brønner – til prøve
advokat Eirik Brønner – til prøve)

mot

Fosen Vind DA

(advokat Pål-Martin Abell
advokat Johan Fredrik Remmen)

Staten v/Olje- og energidepartementet
(partshjelper)

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Anders Blakstvedt)

- (1) Saken gjelder spørsmålet om en dommer i Høyesterett er inhabil til å delta i behandlingen av en sak på grunn av vennskap mellom ham og den ene av prosessfullmektigene.
- (2) Høyesteretts ankeutvalg tillot 23. november 2020 fremmet anker fra Sør-Fosen Sitje, Statnett SF og Fosen Vind DA over Frostating lagmannsretts overskjønn 8. juni 2020. Staten ved Olje- og energidepartementet har trådt inn som parthjelper til fordel for Fosen Vind DA etter tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a i den del av ankesaken som gjelder gyldigheten av ekspropriasjonstillatelsen. Staten opptre i medhold av § 30-13 for å ivareta det offentliges interesser i den del av saken hvor Fosen Vind DA er ankende part og som gjelder erstatningsutmålingen, jf. ankeutvalgets avgjørelse 14. januar 2021. Saken skal behandles av Høyesterett i storkammer fra 25. august 2021.
- (3) Den 28. mai 2021 ble det foretatt loddtrekning av dommere til deltakelsen i storkammerbehandlingen. Dommer Høgetveit Berg var blant dem som ble trukket ut.
- (4) Dommer Høgetveit Berg har tatt opp spørsmålet om han må anses inhabil i saken som følge av vennskap med statens prosessfullmektig, advokat Anders Blakstvedt. Han har beskrevet vennskapet slik:

«Eg var vit.ass. saman med Blakstvedt og arbeidde saman med han hos RA [Regjeringsadvokaten]. Fram til vi begge fekk barn var vi veldig mykje saman på arbeid og sosialt, inkludert hytte- og alpeturar kvart år etc. Han var nok ein av dei eg omgjekk mest. Det som gjer vurderinga i dag litt vanskeleg, er altså at eg klart – for ti år sidan – ville rekna meg som inhabil. Men så går det med oss som med mange andre; dei siste åra har eg berre møtt Blakstvedt på eit fast årleg julebord med 7-8 vit.assar og ein årleg hyttetur med ein større gjeng, og kanskje ein middag (kona mi er god ven med sambuaren hans). Samstundes er han nok framleis den studiekameraten og advokaten eg ‘kjenner’ best.»
- (5) Dommer Høgetveit Berg har vurdert det slik at hans vennsksforhold til advokat Blakstvedt trolig gjør ham inhabil i saken etter domstoloven § 108.
- (6) Uttalelsen er sendt partene. Nord-Fosen Siida og Sør-Fosen Sitje har gjort gjeldende at dommer Høgetveit Berg må anses inhabil i saken. Fosen Vind DA og Statnett har gjort gjeldende at det er karakteren av vennsksforholdet i dag som er avgjørende, og at dette synes å være på et nivå som er vanlig mellom dommere og advokater som tidligere har vært kollegaer. Fosen Vind DA og Statnett har derfor ikke fremmet innsigelser mot dommer Høgetveit Bergs habilitet. Staten har bekreftet dommer Høgetveit Bergs beskrivelse av vennsksforholdet, men har ikke tatt stilling til habilitetsspørsmålet.
- (7) Prosessfullmektigene er orientert om at Høyesterett vil treffe særskilt avgjørelse i habilitetsspørsmålet etter skriftlig behandling, jf. domstoloven § 117 første ledd. De har ikke hatt innvendinger mot dette.
- (8) *Høyesterett* tar utgangspunkt i at spørsmålet om dommer Høgetveit Berg er inhabil, må avgjøres etter domstoloven § 108, som lyder slik:

«Dommer kan heller ikke nogen være, når andre særegne omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet. Navnlig gjelder dette, når en part av den grunn krever, at han skal vike sete.»

- (9) Bestemmelsen må tolkes i lys av den grunnleggende retten til en rettferdig rettergang ved en uavhengig og upartisk domstol, jf. Grunnloven § 95 første ledd, Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 6 nr. 1 og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 14 nr. 1. Det betyr for det første at det ikke må være forhold som gjør at dommeren ikke vil være i stand til å treffe en upartisk avgjørelse uten å skjele til irrelevante hensyn, jf. HR-2019-2191-A avsnitt 11. For det andre må ikke ytre omstendigheter gi omverdenen rimelig og saklig grunn til å tvile på dommerens upartiskhet.
- (10) Et vennsforhold mellom en dommer og en prosessfullmektig fører ikke uten videre til inhabilitet. Det følger av langvarig praksis at det må være tale om et nokså nært vennskap for at vennsforholdet skal gjøre dommeren inhabil, jf. blant annet HR-2016-2311-P avsnitt 20. Dette skyldes at dommer og advokat begge vil opptre i sine respektive profesjonelle roller når saken behandles. Terskelen for inhabilitet er høyere i slike tilfeller enn der dommeren er venn med en av partene, jf. HR-2019-2191-A avsnitt 15.
- (11) Saken her dreier seg om et vennsforhold som tidligere var svært nært. I lys av redegjørelsen fra dommer Høgetveit Berg, hvor han beskriver at advokat Blakstvedt tidligere var en av hans nærmeste venner, som han hvert år dro på ferieturer sammen med, må det legges til grunn at han ville blitt ansett som inhabil for ti år siden.
- (12) Habilitetsspørsmålet må imidlertid vurderes ut fra situasjonen i dag. Dommer Høgetveit Berg og advokat Blakstvedt omgås ikke like ofte nå. Høyesterett forstår det imidlertid slik at de også i dag anser seg som nære venner. De er i samme omgangskrets og treffes jevnlig. Det samme gjør ektefellen og samboeren. Relasjonen synes fortsatt å være preget av det svært nære vennskapet de hadde tidligere. Dommer Høgetveit Berg har selv gitt uttrykk for at han «trolig» må anses inhabil i saken. Etter domstoloven § 108 andre punktum kan det særlig i tvilstilfeller få betydning at en part krever at dommeren viker sete, jf. blant annet HR-2019-2191-A avsnitt 12. I saken her har to av partene reist innsigelser mot dommer Høgetveit Bergs habilitet.
- (13) Høyesterett har på denne bakgrunn, og under noe tvil, kommet til at det foreligger «særegne omstendigheter» som gjør at dommer Høgetveit Berg må anses inhabil etter domstoloven § 108. Dommer Høgetveit Berg må følgelig vike sete.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Dommer Høgetveit Berg viker sete.

Toril Marie Øie
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)